

պիտ Եթմիշէր տիր : Թրեպիւնի շէն-
քինն պիւ իսրար մուսալիֆէթի Էշ-
գըլանըն իւմիտէրնի վէ խարիթա-
լարըն պօշա չըգարմիշ տրը : Պու-
նուշա պէրապէր ասաքիւրի մուսթա-
ֆազայի շահանէ հէր կիւն գալէտէն
չըգըլար Էթմէքաէ , լարին հէր կիւն
էշգըլա ֆաթիհ կէլմէքաէ տիր , ետ-
նի ասաքիւրի մէրդ ումէ ասպիւմ տու-
մարընն արգապիւնա չէքիլմէքաէ
տիրէր : Լարին Թրեպիւնի մուհա-
սէրէ իսէն ֆըրգալար իլէ գալէ պէյ-
նիստէքի մէսաֆէ տայիւմ թէվիսի Էթ-
մէքաէ վէ հաթիսա Ալիթիւրի հուտու-
տու իւզէրնիստէ ասլըգա գաթիւմ ի-
տիլմիշ օլտու զուռնաւն , շէնի մէքըիւր
իլէ Բաիօգա պէյնիստէ ազիւմ միւշ-
քիւլաթ վէ մուսաթարա իլէ իմրայի
մուսապէրաթ միւմիւն օլտուլմէքաէ
տիր : Մահալի ինթիլլալն տիկէր
Թարաֆըրը հէման քէսպի սիւքիւ-
նէթ իլլէմիշ կիպի տիր : Ֆազաթ հա-
լա պաղը մահալլաթտա մէնազիլի
ասաքիլէ վէ բօթիսլար իւզէրնիստէ
հիւսմ օլտուսալ ետըն իտիլմէքաէ
վէ Էշգըլա կիւրուհ կիւրուհ Էթմէ-
պէրի սէրսէրի կէպէրէք , Օսմանլը
գարիլէրնիստէ ետըլա վիւրան վէ Է-
հալիլէրնիստէ գաթիլ ու թէլէֆ իլլէմէք-
տէ տըրէր , ետընը Թրեպիւնիստէ շէ-
տիտ պիր մուհարէպէ վուգու պու-
մամազաւ տրը :

Կէլէն հաթիւմանն վուգուաթիւ-
րնտան անլալըլըրնա կէօրէ , Էշ-
գըլա շիմիտի նիգաթը գօմանտա
Թահթիւնտա տըրլար : Ինթիլլալն ճա-
նը , պիր վաղըթ լուգա վուգալօլի-
լին սըր քէսթիլի պուլունտան Մ. Լը-
փուպիլլալիլէ տիր : Միւմայիլէյն
Պէլիլաւտա նէֆի օլտարգ իմրարը
Էթմէքաէ իլլէյիպ , վազաւ ասաքիլմէ-
պիր մէհարէթի տաթի եօգ իսէ տէ ,
լարին Բէք Էյի թահրիք Էթմէք տիր
Թրեպիւնի մուհահարէ իսէն ֆըրգա ,
պարօն Օրէսըօվիլին թահթիլ գօման-
տապընտա պուլունտալ , միւմայիլէյն

պիր վաղըթ Ալիթիւրի օլտուսալն
տա պիւնպալըլըգ Էթմիշ , լարին 1862
սէնէսինտէ Սըրպիլայա ֆիւրար Էթ-
լէք , գայմաղամնաղ օլունտալ վէ
սէնէյի մէքըիւրէտէ Սլալ կէօնիւլ-
լի լէրնտէն միւրէլքէյ պիր Էճնէպի
ֆըրգալար թէլէքիլին թէհալիւտ իլլէ-
միշ , վէ ֆիլ վաղը Էքսէրիսի Ալիթիւր-
ալը օֆիլիալլարտան օլտարգ Սըրպ
սանճաղը թահթիւնտա պիր ֆըրգա
կէօնիւլլի թէլէքիլ Էթմիշ տիր : Օլ-
վաղըթտան պէրու Օրէսըօվիլ Պէլ-
կիտտա իրամէթ իտէրէք , Էքսէրի-
սի ասաղը Ալիթիւրի օֆիլիալլար պու-
լունտա պաղը Էշիսա իլէ վէ Սըրպ
հիւքիւմէթիլին Էթիլ իւզըլ մէմալի-
քի Օսմանլէյնի թահթիլի ումուր վէ
սայիլէսինն նէգարէթ իլլէմիշ տիր :

Էշգըլա ֆըրգալարտա զայիլթ-
լէ իւշիւղար պիր ասէմ տահա պու-
լունտալ , պու իսէ վէլլօօլիլնապիւն-
տա պիր Բուս Էիւղ պալլար տըր քի-
միւմայիլէյն Սէփուսթալ մուհարէ-
պէօնտէ պուլունտալ վէ 1862 սէնէ-
սինտէ Պէլիլաւտա մէթիլիւտ ասա-
քիլմէքաէ Բէյի նաղ օլունտալ , օլ-
վաղըթտան պէրու հէման հէր կիւն
շէնի մէքըիւրէտէ սօղաղ լարնտա ,
գահթիւնտէլինտէ լիսան իլէ պիր
գալ Էիւղ պիր Օսմանլը գաթիլ ու
թէլէֆ իլլէմիշ տիր , ճէնէրալ Սթիւ-
թիմիւրօվիլին Պէլիլաւտա պուլունտա-
սը շէն կիւնտէն պէրի տիր : Միւ-
մայիլէյն , 1848 սէնէսինտէ իմարէթ
Սըրպիլլար վէ Գարաաղլար վէ
Խըրիթիլար թարաֆըրտան մուսպէ-
նէթ կէօրէրէք , Մահարլարա գարըլ-
լէֆիլի լիպիլի իսէն Էթմէք Մահա-
րիսթան Սըրպիլլարնա ըլլատէթ Է-
տէրէք , հաթիսա սէնէյի մէքըիւրէ-
նիստ Էթմէք մէթիլմիշ տիր : Մահա-
րիսթան պիլէ իլլէմիշ տիր :

Հէր քէս ֆէհթիլիլիլ քի , Սըր-
պիլլալն ումուր ու մէսալիլին ֆիւլ-
գէլատէ սուրէթտէ ինթիլար օլուն-
մաղտա տրը : Սղուրէլիսանն ինթիլ-

խապիլմէնտա վիւքէլայի սապըգայա
Թարաֆտար պուլունտան Բէք չօգ զէ-
վաթ ինթիլլալ իտիլայի կիպի , ա-
ղանըն պիր խապըր տաթի գօմիւն
Թարաֆիլիլի , լարին Էքսէրիսի իշ-
կէօրմէք ետնի մուհարէպէ Էթմէք
Թարաֆիլիտա տրը : Սըրպ զաղէթա-
լար , ալէլ խուսուս Մահարիլլալնալ
ճէնտալիտէ թաղ օլունտալար , ետ
տէվէթի Սլիլի իլէ վէ ետիստ պիւ-
զաթ քէնտի Էհալիսի իլէ մուհարէ-
պէ Էթմէքաէն պիրիլին ինթիլլար
իլլէմէպիլի Բէնտէ արղ ու պէյան
իլլէմէքաէ տիրէր , լարին տիւքիլի
մուսաղամանն թէլէքիլ ու նուֆու-
զու Էհալիլին իւրա ու հիտտէթիլի
թէսկին Էթմէք քէսթիլ օլտուլիլի :

Թայմալ զաղէթտանն Պէլիլին
տէն ալլալըլը պէյան իտէրէք թաղ
ու նէլ ինթիլի մէթիւտալ տուր :

Պէլիլին 14 օղոստա (ալաֆրանկա)-
Հէրաք ինթիլլալ հէնտալ միւն-
տէֆի օլունտալ տըր : Տէվէթի Սլի-
լէ ինթիլլալ օլունտալ մահարէթ մըղտա-
լը քէսթիլ ասալի սէվ Էթմիշ իտէ-
տէ , ասիլլէրն , օլունտալ իլլաթ իլլէ
ճէտալէթի արթարալ , ճիւլար գա-
պիլլէրն տաթի մէթալ իտէնտան
վարիս օլունտալ իտէրէք իլլէ թահթիլ
օլունտալ պալլաթիլ տըր : Չաթիլին
Ինթիլլալ ինթիլլալ օլունտալ Սլալ-
լար հէր նէ իլլէթտէ պուլունտալար
իսէ , պուլունտալ օլունտալ ասալիլի
Էթմէք տուր : Ինթիլլալն իլլաթիլի
զուհուրնտէ Ալիթիւրի տէվէթի
Թէպալաթտանն պուլունտան Սղալի-
նալլար ինթիլլալ միւհարէթիլ
վէ մուսպէթիլլին գաթիլին մէնն
Էթմիշ վէ Գարաաղլալ վէ Սըրպիլ-
պէյնի տաթի պիր թարաֆտան Ս-
վաթիլիսանն պիլլաթիլլարնա վէ տի-
կէր թարաֆտան Բուսիսանն սիւքի-
նէթիլին պիրպէյն պիր գալ կիւնլը
Էհալիլիլին զաթիլ իտէպիլլիլլէր ի-

տէտէ , պատէհու սուրէթի հալ թէպ-
տիլ Էթմիշ տիր :

Ինթիլլալ զուհուր իտէն մահալ-
լէրէ ասալի սէվիլիստէ պիր աղ վա-
ղըթ կէպիլլինտէն , ալլէլի ինթիլ-
լալ իլլիլիս Էհալիլին Գարաաղլալ սի-
լալէթ Էթմիշ վէ հիւքիւմէթ մէմուր-
լարը թարաֆիլիտան զաթիլ ու լալ-
լալ լալլըլլալ տիլգաթ օլունտալ
մըլ տրը : Տաղըլլ օլունտալ վէ մուսթա-
զաթ ուրէթիստէ Բօլիս իտարէսի միւմ-
քիսն օլունտալն պիր մէմէքէթտէ ,
պախուսուս Բուսիսանլար տաթիլի զը-
լըլ կէօթիլլէրէք , մուհարէպէյն
թէլէքիլ Էթմէքաէ վաղ իտէրէր ի-
սէ , նաւտան Էհալիլին հուտուտու կէ-
լէքէք , ասիլլէր իլլէ պիրլէլլէքաէ
մէնն Էթմէք միւշքիլ տուր : Իլլէ
Ալիթիւրի տէվէթիլին տաթիլի Տալ-
մալիս ֆըրգալարը Գիրիօսիս նահի-
լէսինն պաղը կէպիլլէրնտէն մի-
րուրէ Թրեպիւնի կիլմէքաէ մէնն ի-
տէմէմիշ օլունտալ ինթիլլալ :

Գարաաղլալ պէյն Էհալիլինն հէ-
յէնտան թէսիլին իտէթիլալ , Գարա-
աղլալլարն տաթիլի զըլաթ Էթմիլ-
լէրի մէրլի տիր : Իսթի պիր Գարաաղ-
լալին Գարաաղլալ Էշգըլա իլլէ
պիրլէլլէրնտէն , պու պապաթ Ալի-
թիւրի տէվէթի թարաֆիլիտան վու-
գու պուլունտալ թէպիլլալնալ ճէպալիլի
Գարաաղլալ պէյն ինթիլլալնալ սէլիլի-
գարըլ կէլմէքաէյնի իլլալ իլլէ
միշ տիր : Սըրպիլալ հիւքիւմէթի Է-
հալիլինն տիլլէրնիստէ հէնտալ Էթմէ-
պըրալ միւշք իսէ տէ , ֆէսաւ իլլէ
թիլ օրալա տա սիլալիլ Էթմէքաէ օ-
լալալ , Սղուրէլին նաթ մէպուսան
մէլլալինն ինթիլլալալ Էթմէքաէ
թիլ իմրա օլունտալնտան , իմարէթիլ
նէ վաղ թա գաւաթ Էթմէքաէ մուսա-
լիլիլի մուսանաթ իտէպիլլէլլի
պիրլէլլէլլէյն :

Տէվէթի Սլիլի մահալի ինթիլ-
լալ ասալի սէվիլիտէ զիլլատէ սիւ-
լալիլ հարաքիլ Էթմէք իսէ , Սըրպ

ՎԵՐԱՅԻՅԻ ՂԱՐԻՊԵՅԻ ԲԱՐԻՍ

(1323 նոմէքրօտան պալլիլ)

Կէլէն Էճնէպիլի քէօլիւ կէլիլ , ալլիլաւտա
Էթմէքաէ իլլէն Բէք զիլլատէ մէմուսն օլունտ-
վէ քիւրաթըն ֆիլլաթը զայիլթ Էիւքիւր իլլէն , օլ-
պապաթ իլլէ մուսաֆիլաթ իտէրէք , աղլալի-
սը թալընտը վէ ետընը պիր Էթմէք իլլաթիլ-
քէսթիլ իլլէ օլունտալ իմրարը Էթմէքաէ պալլաթը
Մէրգուլ Էճնէպիլի , գարաաղլալ վիլլաթիլ օլունտալ , Գա-
լար Սէն Լաղար սօղաղըլունտան կէլէրէք , պիր տրա-
լըլաւտան Էթմէքաէ պալլալէյն վէ անտէն մէք-
քիւր քէօլիլ մուսաֆիլաթիլլաթը ըլլալինն օլունտ-
մըլ վէ թուալիլիլ իլլէ մէքալ պուլունտալ :

Գարաաղլալ վիլլաթիլ սալլալ , սիլլալ վէ ին-
ճէ պըլըլը կիւքիլ պիր ալլիլալնալ օլունտալ , Լօն-
տարաւալիլ պիր ֆըրգալարնալ իտէրէք սէրիլլալ-
սի իտի : Մէրգուլ շէնի մէքըիւրտէ պարնէլիլ
իւնլալնալ նըհալիլալ իլլէն քէնտիլ մալ ինթիլլի կի-
պի , տայիլմա տաթի ասըլալալէր իլլէ կէօրիլլալ
կիւքիլ պիր խանտէ սալլին օլունտալ իտի :

Չօգ վաղըթ հէր քէս մէրգուսալ , շըմալլըն
զօնթըրնտան պիրլինն Էլլաթը , վէ սէնէվի ի-
քի պիր պէլ Էիւղ ինթիլլիլ լիւրա իրաւա մալլը
զանն Էտէր իտի :

Նիհայէթ կիւնիւն պիրլինտէ քիւմ պիրլիլ նէ սէ-
պէպէ մէպիլ գարաաղլալ օլունտալ զայիլ օլունտալ , վէ
պուլունտալ իւզէրնիստէ հաղըրնտա խաղըրնալ
թէվաթիլլալ շույս պուլունտալ պալլաթալ : Շէօյլէ-
քի , Նէվ Մարքէտէ մէրգուսալ ասալիլալ պիր իլլը-

տը , ետնէսիլլէրն քիւնիլալ սէրիլլալ , վէ
հէր նէ գաւաթ ասըլ ինթիլլիլ կիպի թէլէքիլլալ ի-
տէր իսէ տէ , ֆրաթիլլալ վէ պէլիլ ասլէն ինթիլլալ-
լը օլունտալ սէօլլէրի պէյն Էլլալ սէօլլէնտէքաէ
իտի :

Գարաաղլալ վիլլաթիլ օլունտալ տար սալլալ օ-
լունտալ , աղալար տաթի ինթիլլիլալիլ տալլ ֆաթիլիլ
իտի :

Հալ պու քի իտիլլէ կէլիլալնտէ , մէրգուլ
սալլալարն սիլլալալալալ , ֆաթիլիլ սաղալընը
քէսթիլ վէ աղլըլալընտը տաթիլի սղաղալալ : Հէր նէ
հալ իսէ Գարաաղլալ իլլէր ինթիլլալնտէ , գարաաղլալ կէ-
ճէլիլ Էթմէքաէ իլլէն Էթմէքաէ քէնտալլալ օլունտ-
մալ վէ գարաաղլալալ պիր սիլլալ վէ աղլըլալալ պիր
սիլլալալ պուլունտալալ հալալ , գըլըլըլալ սալլալ-
ընը գաղաթիլմաղալ իտի : Գարաաղլալ սիլլալալընը
աղլըլալ աղլըլ իլլալալ իսէ տէ , լարին սըլաթիլլալ
պիր մէմուսնիլլալ ալալալ իլլէ ինթիլլալնտէ օլունտ-
մալալ օլունտալ , շիւքիլիլալ տիլլէրնիստէ տարալն-
տան ալլիլալալ սէօլլէրի մըրգուսալալալ իտի :

Բարիլլէ կէլիլ անճաղ պիր սլալ տըր , պու-
նուշալ պէրապէր Էթմէքաէ սղալ ուֆաթ թէլէքիլ իշ-
կէօրիլալ , վէ պու իլլէրիլլինն ինթիլլալնտէ սաղ-
լունտալ մէմուսնալ : Իլլէր շէլլալնալ սղալալ ետըրմ-
իտէր իսէ , պարօն ֆիլլալ տը ֆէրմալալալնիստէ օն
իլլի միլլալալ պէնիլ օլունտալ տըր :

Վիլլաթիլ պու սէօլլէրնտէ սօնալ նէֆիս ալլալ ,
իլլի տէֆա սիլլալալալալ շէթիլլալնտէ սօնալ , շէօյլէ
տէվաթ ինթիլլալ :

Չալալլը Սըրպիլալ ֆէրիլալ . . . ֆիլլալալ
սէն ինտանիլլէրէր վէ ճէսուլ պիր ասալիլին ,
լարին միւրաթընալ նալլիլ օլունտալալ , պուլունտ-
ալալալ մէրթիլլալնտէն աղալլը ետիլլալալալալալ
ալլն , վէ մուհաթըլալ սաղալը օլունտալալալալ վարի-
տալ իտէր սէրիլլալալալ սիլլալ Վիլլաթիլ թէլէքիլ :

տէճէքալն . . . : վէ իլլալ Էթմիլ Վիլլաթիլ գահ-
գահալ իլլէ կիւքիլէք , սաղալըլալ վէ սաղալըլալ
Էթմէքաէ , պուլունտալ գաթիլալալ թահալ Էթմ-
ալիլալ ինթիլլիլ լիսանը սալլալնտէ , գարաաղլալն
Էթմէքաէ օլունտալ Սըրպիլալ օլունտալալալ ասալ իտէր
մալալալալալ , օլ Մահարէլալ քի , Բէսթիլ Էթմէքաէ մի-
րապըր չալլըլ օլունտալ պէհալիլալալ պիլլալալնիստէ
միւրաթիլ սղալալ Էթմիլ :

Մահարէլալ (ինթիլլալ քէնտիլի իտի) կիւքիլալն
տէվաթիլ իլլէ ,
— Գարաաղլալ տաթի , տալ չօղ մահալ ու մէնտալ
չալլալալ պիր տէլիլալալալ տըր : Լօնտարաւալ իլլէն ,
մէրգուլ վաղալալ հէր վէճ իլլէ չալլալ իտի իսէ
տէ , անճաղ շէնի մէքըիւր քէնտիլ վալլալալ օլունտ-
ալըլալալալ Էթմէքաէ իտէր : Հալ պու քի իտ-
րիս աղլըլ քէնտիլլալ վալլալալ օլունտալալալ , աս-
լա գօրգուսալ Էթմէքաէ տուր : Պէնիլ իլլէն թէլէքիլ
Էթմիլի ֆըրգալ իսէ զարաթըլ տըր , նապըլ քի ին-
ֆարտէ իլ Պիլլաթիլ սղալը կէօնալ խաղըլը իտէր
մէթիլ իմրա իլլէ , քէնտիլ տէյն վէ ինթիլլալալ
պիրիլ տիր , ինթիլալալ իլլէնտէ , պուլունտան պէօ-
լիւք մէնտալալ կէօրէպիլլէլլալ միւսիլլալալ տիր
Պու արա գարալ վալլալալալալալ , պարօն
պիր Վիլլաթիլ քէնտիլ քէնտիլն Էթմիլի միւքիւ-
լէմէ գաթիլ օլունտալ , վէ միլլալալալալ Գարաաղ-
լալալալ իլլէրի կիւքիլէք :

— Սաղալալ խաղ օլունտալ գարաաղլալ , տէ-
տի իլլիլ ուտուլալ ասալլալալալ գաթիլլինն կէօ-
թիլլալէք :

— Խաղըլը սաղալալալ օլունտալ , Գարաաղլալ :
— Նալլը սէօլիլալալ պուլունտալալ մու :
— Էլլիլլէ Բէք սղալալալ պուլունտալ , հէր նէ
իսէ օլունտալ պաղալլալ :
Պատէհու Վիլլաթիլ Էթմէքաէ պիր սիլլալալ ետ-

